

ASSUMPTION (Reflection) Chyoipra Ai Nu Maria Lamu De Shalun La Hkrum Ai

Poi

INTRODUCTION:

Lk 1:52 hta Du magam ni hpe tingyang na jahkrat kau nna myit gyip ai ni hpe shagrau ya nu ai..nga nna tsun da nga ai.

Hkristu hta tsawra hkungga ai nu wa hpu nau ni ndai laban gaw pran wan ladaw hta hkun ngu na laban nhtoi rai nna chyoi pra ai Nu Maria hpe Sumsing lamu de shalun la ai poi nhtoi mung rai nga ai..

Karai Kasang gaw La sha ni hpe sha shing nrai Numsha ni hpe sha hpan da ai rai nga yang daini anhte a mungkan ga gaw gara hku rai wa na hpe anhte ni nlu myit ai. Rai timung Karai Kasang hpan da ai a mu hpe galaw ai shaloi gaw la hte num hpe hpan da sai rai nga ai. Shi a hkye hkrang la ai amu magam hta mung num/ la n gin hka ai sha, num hte la yawng shang lawm lu na hpe shi myit ra nga ai rai nga ai. Nu Maria ngu karai a kanu nlawm yang Madu Yesu gaw anhte hta du wa na n rai nga ai.

Dai majaw Madu Yesu hte Nu Maria hpe garan nna san san nmai tsun nga ai. Ya anhte ni gaw “Nu Maria hpe Sumsing Mungdan de woi shalun la ai” poi kaba hpe, Nawku hpung hku nna masat da ya ai hte maren galaw taw nga ga ai. Nu Maria hte seng ai poi ni hta na daini na poi nhtoi gaw grai kaba dit ai poi nhtoi langai mung rai nga ai.

Shaning shagu August shata (15) ya shani e Nawku Hpung gaw “Nu Maria hpe Sumsing Mungdan de woi shalun la ai poi” hpe myit dum galaw nga ga ai re.N Dai poi hpe galaw ai a marang e, Nu Maria gaw shi a hkum hkrang hte wenyi hpe Sumsing Mungdan de woi la hkum sai lam hpe myit dum nga ga ai mung rai nga ai. Shi hpe Sumsing Mungdan de woi shalun la ai lam hpe myit dum ai shaloi, anhte yawng mung Nu Maria zawn lani mi hta Karai Kasang a Sumsing Mungdan de woi la hkum na ni rai nga ai hpe myit mada nga lu ga ai.

Nu Maria hpe Sumsing mungdan de woi shalung ai mabyin hpe maw mwi zawng tsun jahta dan ai lam ni mung nga ai. Nu Maria gaw Jerusalem (or Ephesus) hta San Thomas htan lai nna Madu Yesu a Kasa ni a man e jan shata shang mat ai hpe na chye lu nga ga ai. Dai aten hta San Thomas gaw India mungdan de sasana magam galaw taw nga ai. Nu Maria hpe makoi ngut ai shaloi, San Thomas gaw Karai Kasang a mauhpa lamik kumla ni hte Nu Maria a moi mang hpe lup da ai shara de du wa lu ai. Nu Maria hpe lup da ai lup hpe hpaw ai shaloi, Nu

Maria a hkum sawp (Dead body) hpe n-mu ai majaw masha yawng mau nga ai mabyin hpe mung mau mwi mausa (Legend) hku nna chye lu ga ai.

Nu Maria hpe Lamu Mungdan de woi shalun la ai gaw anhte Kahtawlik ni a Makam mung rai nga ai. 1950, November (1) hta Pope Pius XII gaw shi a “Apostolic Constitution – Munificentissimu Deus” laika hta “ Htani htana hkawnsek rai nga ai Karai a Kanu (the immaculate perpetually Virgin Mother of God), rai nga ai Nu Maria gaw mungkan ga a asak htum ai shaloi, Karai Kasang gaw shi hpe hkumhkrang hte wenyi hpe rau Sumsing Mungdan de woi shalun la ya sai rai nga ai” ngu nna sharin shaga da sai rai nga ai.

Dai tengman ai “Nu Maria hpe Sumsing Mungdan de woi shalun la ai Dogma – makam masham” hpe Nawku hpung a ninghkring ni gaw, lam mali hku nna madung da sharin shaga lai wa sai mung rai nga ai. dai lam mali gaw hpa ni ta wa jau hte rau myit sumru yu nga ga

(1) **Nu Maria gaw ningpawt mara nkap ai.** Madu Yesu hte Nu Maria hta lai nna, Mungkan ga e shangai chying hkai wa ai ni yawng gaw Ningpawt mara kap ai ni hkrai rai nga ai. Nu Maria gaw ningpawt mara nkap ai hte shi a hkum sawp hpe n-hten n run hkra Sumsing Mungdan de woi shalun la hkum sai rai nga ai. Dai gaw, Karai Kasang a hkye hkrang la ai masing hta lawm ai majaw rai nga ai. Dai lam ni hpe Nawku hpung a ninghkring sara ni gaw hkap la nna, sharin shaga sai rai nga ai.

(2) **Nu Maria gaw “Karai a kanu” rai nga ai.** Nu Maria gaw Karai majing, Masha majing re nga ai Madu Yesu a Kanu teng rai nga ai. Shi a hkum hkrang hte wenyi gaw shi a Kasha rai nga ai Madu Yesu hte bung ai rai nga ai.

(3) **Nu Maria gaw “dingrin Hkawnsek” rai nga ai.** Shi a hkum hkrang kaw kawnek arawng sadang hte makawp maga da ai rai nga ai.

(4) **Nu Maria gaw “hkye hkrang la ai lam hta Madu Yesu hte rau gun hpai lai wa sai” rai nga ai.** Dai majaw, shi gaw hkye hkrang la ai lam a akyu ara rai nga ai, shi a hkum hkrang hte wenyi gaw Karai Kasang a shagrau ai hkum sai rai nga ai.

Nu Maria hpe Lamu Mungdan de woi shalun ai poi hpe galaw ai shaloi anhte ni myit yu ra ai lam langai mi nga ai. Kaga masha ni gaw kahtawlik ni Nu Maria lumu mungdan de Madu Yesu zawn lung wa ai ngu nna shadu ma ai ngu ai lam rai nga ai. Rai timung, anhte ni yawng kamsham ai makam gaw dai hku nrai nga ai. Madu Yesu gaw shi hkum nan shi a hpung

shingkang hte Lamu Mungdan de lung wa ai rai nga ai. Rai timung, Nu Maria gaw shi a atsam hte nre ai sha Karai Kasang a hpung shingkang hte lamu mungdan de woi shalun la hkrum ai sha rai nga ai. ndai lam hpe anhte garan nna chye da ra nga ga ai..Shi a atsam hte nlu galaw ai hpe mung anhte ni yawng chye na da ra ga ai.

Daini anhte na la lu sai jachyim chyum mungga rai nga ai “Yawhan a shingran laika” hte “Luka laika” hta San Luka gaw Nu Maria hpe “Karai Kasang a sumpu” hte shing daw da ai rai nga ai. Yawhan a shingran laika hta “Shaloi sumsing lamu hta e Karai Kasang a nawku htingnu hpaw malang nna, shi a ga shaka the seng ai sumpu dan pru nga ai” ngu nna hpang da ai rai nga ai. Ga shaka sumpru hte “Shata kabye ai hte, shagan shi lahkawng kap ai janmau gup re ai numsha” hte shingdaw da ai rai nga ai. Dai numsha kaw nna shangai wa na kasha gaw amysha ni yawng hpe hpri sumdoi the up hkrang na wa rai nga ai. Karai Kasang gaw dai numsha a matu nga shara lajang da ya wu ai nga nna Yawhan a shingran laika hta ka da sai rai nga ai. Kaja wa dai numsha gaw Karai Kasang a sumpu rai nga ai Nu Maria hpe ngu ai masat dingsat mung rai nga mani ai.

Kabu gara shiga hta naum nasin rai nga ai Nu Maria gaw Elisabet nga ai shara de rawt sa nna, Zakari a nta de shang nhtawn, Elisabet hpe hkrum shaga wu ai. Dai ma byin gaw 2 Samuel 6: 1-23 hta lawm ai Karai Kasang a Sumpu hpe sa la ai Dawi a ma byin hte bung nga ai. Dai lam hpe lam (3) hku nna shing daw nna mai yu nga ai.

(1)John the Baptist gaw Elisabet a hkritung hta kabu ai hte gumlawt ai. (2) Nu Maria hpe mu ai shaloi Elisabet gaw “Nye Madu a kanu ngai kaw sa du ai gaw, hpa chyeju jaw e rai ra ai i? ngu nna tsun ai. (3) Nu Maria gaw Elisabet a nta hta shata masum nga ai. 2 Samuel a laika hta mung dai zawn rai nga ai mabyin masum hpe mu lu nga ai. (1) Dawi gaw Karai Kasang a Sumpu hpe sa la nna wa ai shaloi kabu ai hte ka gumlawt ai. (2) Elisabet zawn, Dawi gaw “Karai Kasang a Sumpu ngai kaw kaning rai du lu na i?” ngu nna tsun ai. (3) Karai Kasang a Sumpu gaw Giti masha Obededom a nta kaw shata masum tup nga nga ai rai nga ai. Dai ma byin lahkawng hpe shing daw ai shaloi Nu Maria gaw Ga shaga ningnan a Sumpu rai nga ai hpe chye na lu shangun nga ai rai nga ai.

Ga shaka dingsa na Karai Kasang a sumpu hta arai masum bang da ai hpe mu lu nga ai. (1) Karai Kasang kaw nna Moses hpe jaw da ai Tara Kanu lam shi, (2) Isreala amysha ni

zaibru jang hta bu hkawm ai shaloi, Karai Kasang gaw Manna muk hte ga ndat da ai Canan mare de du wa ten du hkra jaw sha sai rai nga ai “Manna Muk” hpe bang da ai. (3) Ga shaga dingsa a daw jau daju re nga ai Aaron a dawhkrawng hpe mung bang da ai rai nga ai. Dai zawn sha, Nu Maria mung Madu Yesu gaw (1) Ga shaga ningnan a Tsawra tara hpe masha ni a myit salum hta bang ya ai wa, (2) Asak a malu masha rai nga ai Ga shaka ningnan na “Manna Muk” jaw ai wa, (3) Karai Kasang hpang de du wa hkra masha ni a matu shi a hkum hpe nawng jau ai wa rai nga ai Ga Shaga ningnan na “Aaron” rai nga ai lam hpe gun la ai wa mung rai nga ai.

Anhte na la lu sai San Paulu, Corinthians ni kaw shangun dat ai laika hta, San Paulu gaw “the story of the fall and redemption” hpe ka da ai rai nga ai. Shi a laika hta “yawng mayawng gaw Adam hta e si mat wa ai hte maren, yawng mayawng gaw Hkristu hta e bai hkrung wa na ma ra ai” ngu nna aja awa tsun da sai rai nga ai. Dai majaw “Hkristu” gaw (New Adam) tai wa sai rai nga ai. Anhte ni “story of the fall” tsun ai shaloi, Adam hpe sha tsun ai n-re nga ai, Eve hpe mung tsun shalawm la nga ai. Madu Yesu Hkristu gaw (New Adam) rai yang, (New Eve) gaw gadai rai na i? Nu Maria gaw (New Eve) rai nga mali ai. (The story of the fall) gaw Eve n-lawm yang n-hkum sup ai zawn, Hkye hkrang la ai lam hpe tsun yang mung Nu Maria n-lawm yang n-hkum sup nga ai. Dai majaw, San Paulu gaw “hkye hkrang la ai lam” hpe tsun let Nu Maria hpe shagrau sha a nga ra ai.

(1) Ga shaka dingsa hta numsha rai nga ai (Eve) hpe Adam a garep nra hpe la nna galaw ai.

Rai timung Ga shaga ningnan hta gaw Madu Yesu gaw Nu Maria a hkritung kaw nna shangai wa sai rai nga ai.

(2) Eve gaw Karai Kasang a ga nmadat ai hte shi a madu wa rai nga ai Adam hpe gum lau sai rai nga ai. Rai timung Nu Maria gaw Karai Kasang a ga madat ai hte shi a kasha Yesu hpe mung Karai Kasang a ga madat na matu sharing shaga wa sai rai nga ai.

(3) Adam hte Eve gaw Karai Kasang a ga hpe n-madat lai wa sai. Rai timung Nu Maria gaw Karai Kasang a ga madat ai hte Madu Yesu hte rau Karai a myit ra ai hku hkan nna nni nhkri lam hpe hkam la sai rai nga ai.

(4) Adam hte Eve gaw shanhte shut hpyit mara a majaw, “Mara hte si hkrung si htan lam” hpe arau sha hkam sha lai wa sai rai nga ai. Dai hte maren sha, Madu Yesu hte Nu Maria mung hkye hkrang la ai lam a apru asi rai nga ai Karai Kasang jaw ai (fullness of life) hpe Madu Yesu gaw “Lamu Mungdan de lung wa ai” hte Nu Maria gaw “Lamu Mungdan de woi shalun ai” mabyin hpe mu ai hte chye na lu ga ai.

CONCLUSION:

Daini na Chyum mungga ni gaw “Nu Maria” hpe “New Eve” hte “Ga Shaka ningnan a Karai a sumpu” rai nga ai hpe tsun dan taw nga ai rai nga ai. Nu Maria gaw Karai Kasang a ga hpe madat ai hte, Hkye la Madu rai nga ai Madu Yesu hpe Mungkan ga hta shangai ya sai rai nga ai. Shi a kasha hte rau hkye hkrang la ai amu hta shang lawm wa ai majaw, Karai Kasang gaw shi hpe Lamu Mungdan de woi shalun ai hte shagrau ya sai rai nga ai.

“Lamu Mungdan de woi shalun la” ai gaw Nu Maria hpe Karai Kasang jaw ai hkumhpa rai nga ai. Nu Maria a Shakawn kungdawn ga hpe yu yang shi a shagrit shanem ai myit, Makam masham, Karai a ga hpe hkap la ai myit, Karai hpe myit mada ai lam, Karai hpe tsawra ai myit, hte Karai hpe shi a hkum hpe ap ya ai lam ni hpe mu lu ga ai. Dai lam ni a majaw, Nu Maria gaw Karai Kasang a shagrau ai hkrum ai rai nga ai. Nu Maria a hkawm sa lai wa sai katsi ningli lam ni hku nna anhte mung hkawm sa yang gaw lani mi hta Nu Maria zawn Karai Kasang a shagrau ai hpe hkum na rai nga ai hpe myit mada let anhte a asak aprat hpe gaw gap sa wa ga. Anhte a asak aprat hpe Karai Kasang myit ra ai hku gaw gap sa wa ai shaloi, Nu Maria a garum ya ai, Karai Kasang kaw na anhte ra nga ai shaman chyeju ni hpyi ya na matu hte anhte hpe lam woi madun ya na matu, Nu Maria gaw lamu mungdan de woi shalung la hkum sai rai nga ai. Dai hta n-ga, Nu Maria gaw anhte hpe galoi mung garum ya nga ai lam hpe, anhte ni mu lu nga ai. “Ja hte mawn sumli da ai hkawhkam jan gaw, Na a hkra maga de tsap nga ai” Ps 44 (45): 10 or 9 gaw “Dai ni na Karai Kasang a kabu gara shiga rai nga ai”.

Akyu hpyi saga oh hpan madu karai kasang e chyeju mahakra matu chyeju dum ai hte nang wa hpe grau nna kam sham tsawra chyechyang lu ai hte nang wa a kabu gara shiga hpe anhte a sak hkrung lam hta hkaw tsun sak se hkam lu na matu ra kadawn nga ai myit yan marai hte n gun atsam chyeju ni hpe mung jaw ya rit anhte a madu hkristu a marang e hpyi nyem nga ga ai.

Hkristu hta tsawra hkungga ai kanu kawa tara hkaw sara ni hte nu wa hpu nau ni e ndai laban gaw pranwan ladaw hta hkun ngu na lanban rai nga nna chyoi pra ai nu maria hpe lamu de woi shalun la ai poi nhtoi mung rai nga ai. hti ang ai ja chyum mungga ni gaw chyum mungga daw langai .... yawhan a shi gran laika 11:19,12:1-6,10...corintu hpung masha ni hpang san paulu shagun dat ai laika langai 15:20-26 kabu gara Lk 1:39-56

Ndai jachyum mungga ni hpe hti nna myit sumru yu let hpawt ni na nawku daw jau lamang ni hpe woi nga ga law